

Antibiotikarapport LVN 2017

Maria Tempé, ordförande Strama Västernorrland
190502

Källor: FOHM kvartalsrapport 4, 2017;
Concise eHälsomyndigheten.

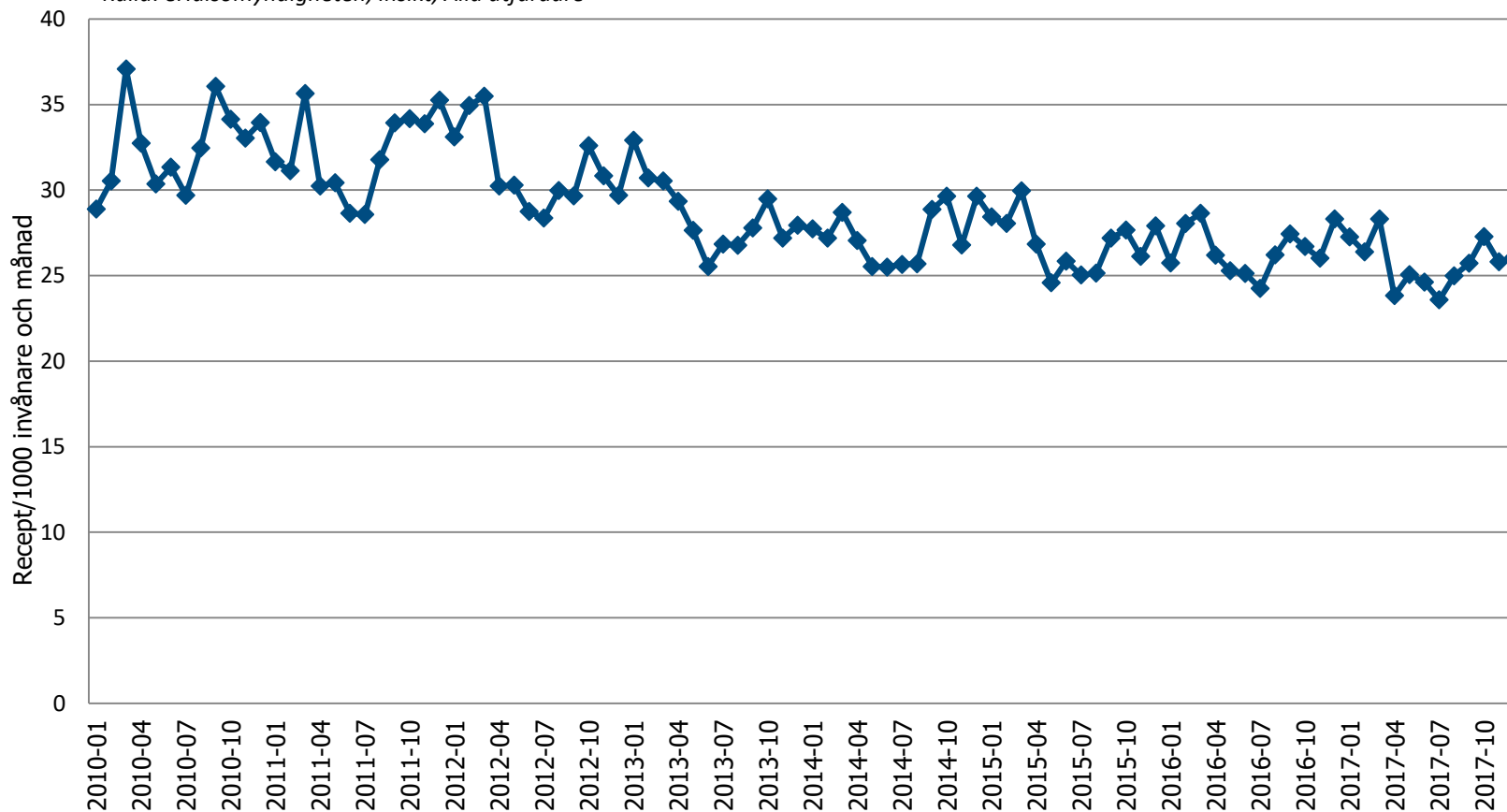
Receptförskrivning

- I statistik över receptförskrivning ingår alla recept som förskrivs till invånare i Västernorrlands län. Det gäller recept från primärvård, sjukhus och tandvård. Även recept förskrivna av läkare i andra län till personer bosatta i Västernorrland räknas in i statistiken.
- Sammanfattningsvis är trenden positiv för Västernorrland med en minskad receptförskrivning av antibiotika. Vi har dock fortfarande en bit kvar för att nå "250-målet" (se bild 4). Vi behöver också minska förskrivningen av ciprofloxacin.

Öppenvårdsförsäljning riket januari 2010 - december 2017

Antibiotika för systemiskt bruk (J01 exkl metenamin)

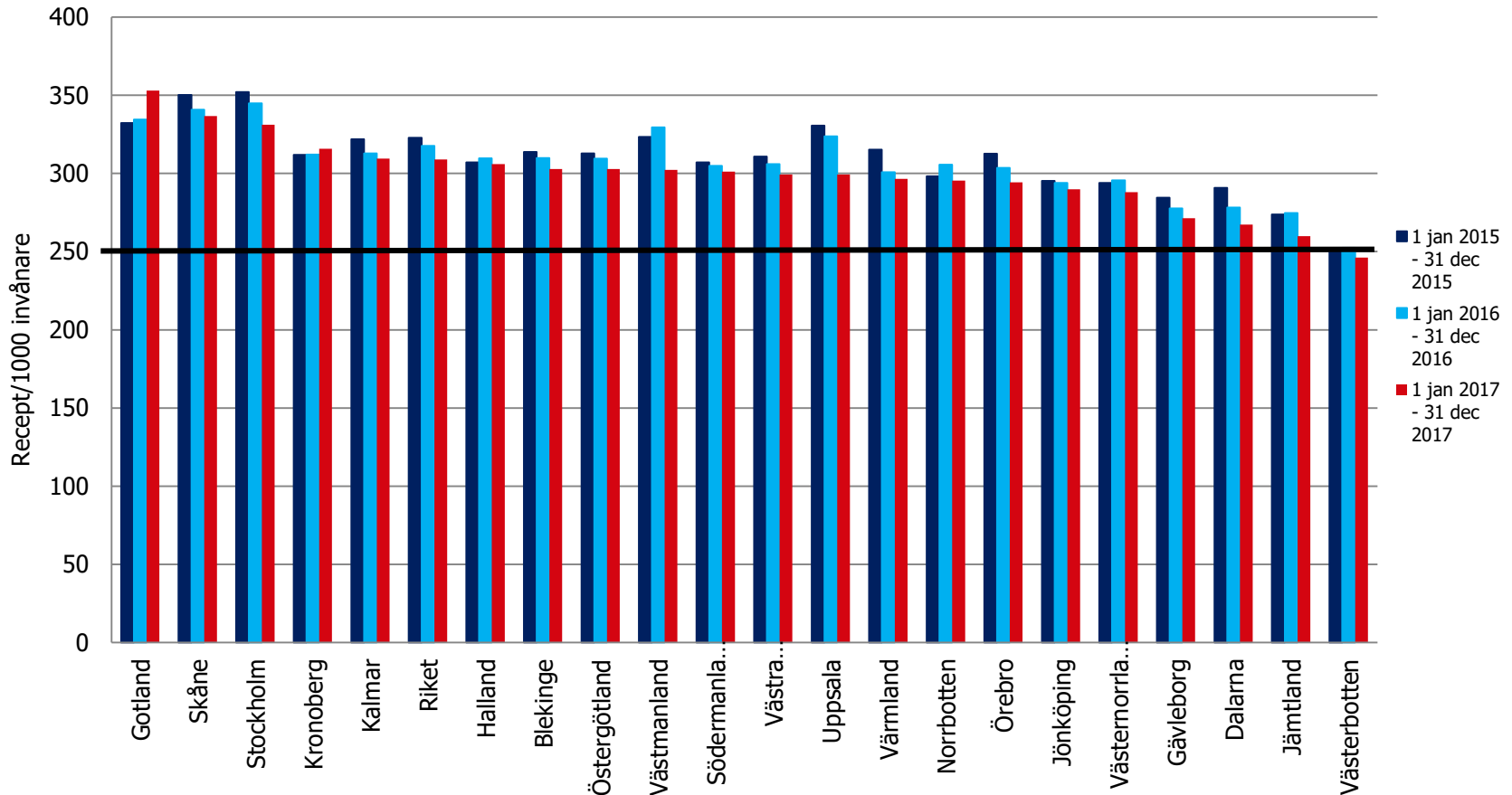
Källa: eHälsomyndigheten, Insikt, Alla utfärdare

Nationella Strama har ett mål på 250 recept per 1000 invånare per år, det s.k. "250-målet". Västerbotten nådde målet 2017. Västernorrland har femte lägsta förskrivningen i Sverige med 288 recept/1000 invånare/år.

Öppenvårdsförsäljning antibiotika (J01 exkl metenamin) Recept/1000 inv/12 månader (jan 2017-dec 2017)

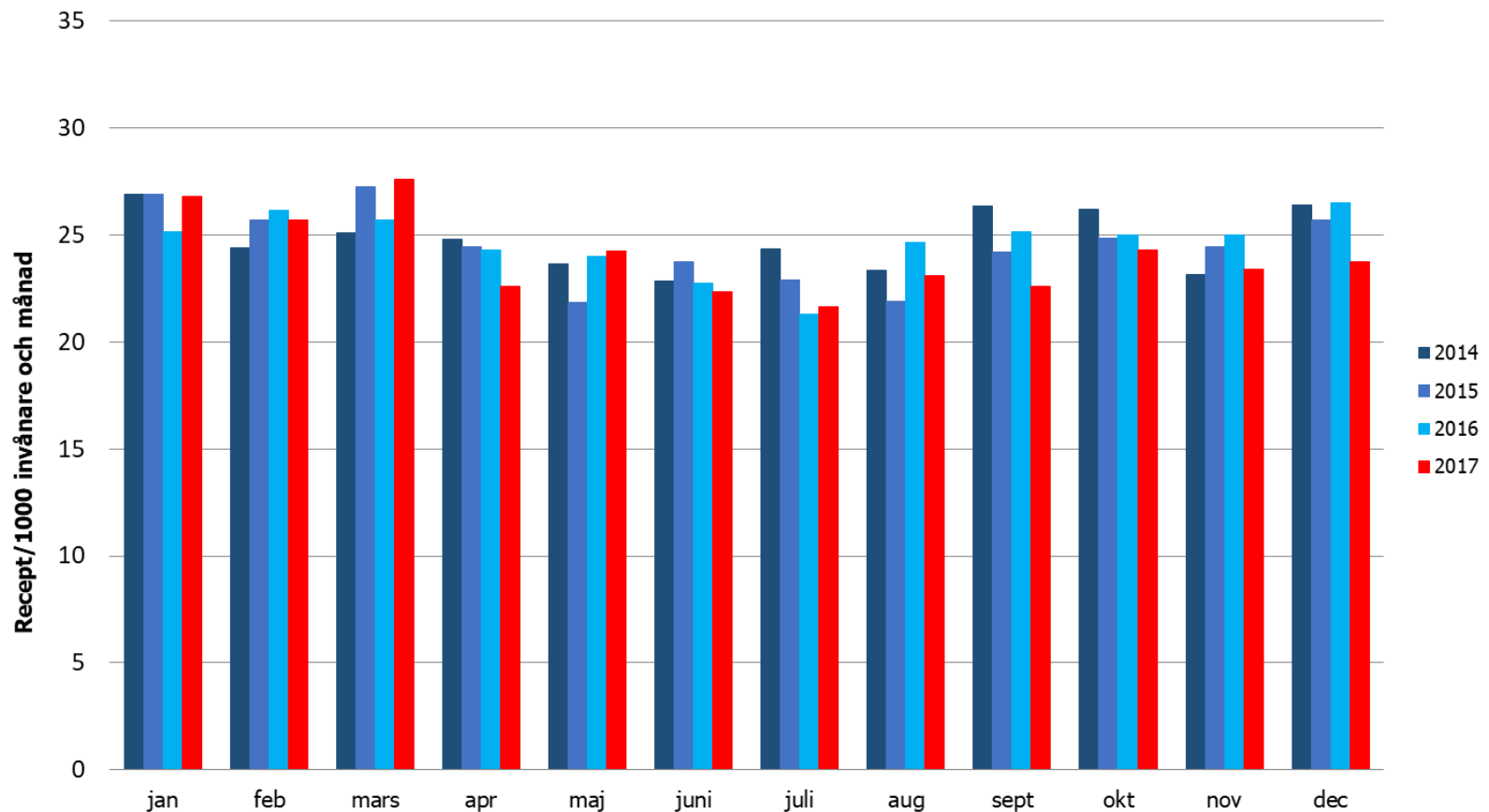
Källa: eHälsomyndigheten, Insikt, Alla utfärdare

Här visas variation i antibiotikaförsäljning under året. Mer antibiotika förskrivs under årets kalla månader. Förskrivningen minskade under de flesta av årets månader 2017 jämfört med 2016.

Öppenvårdsförsäljning Västernorrland Antibiotika för systemiskt bruk (J01 exkl metenamin)

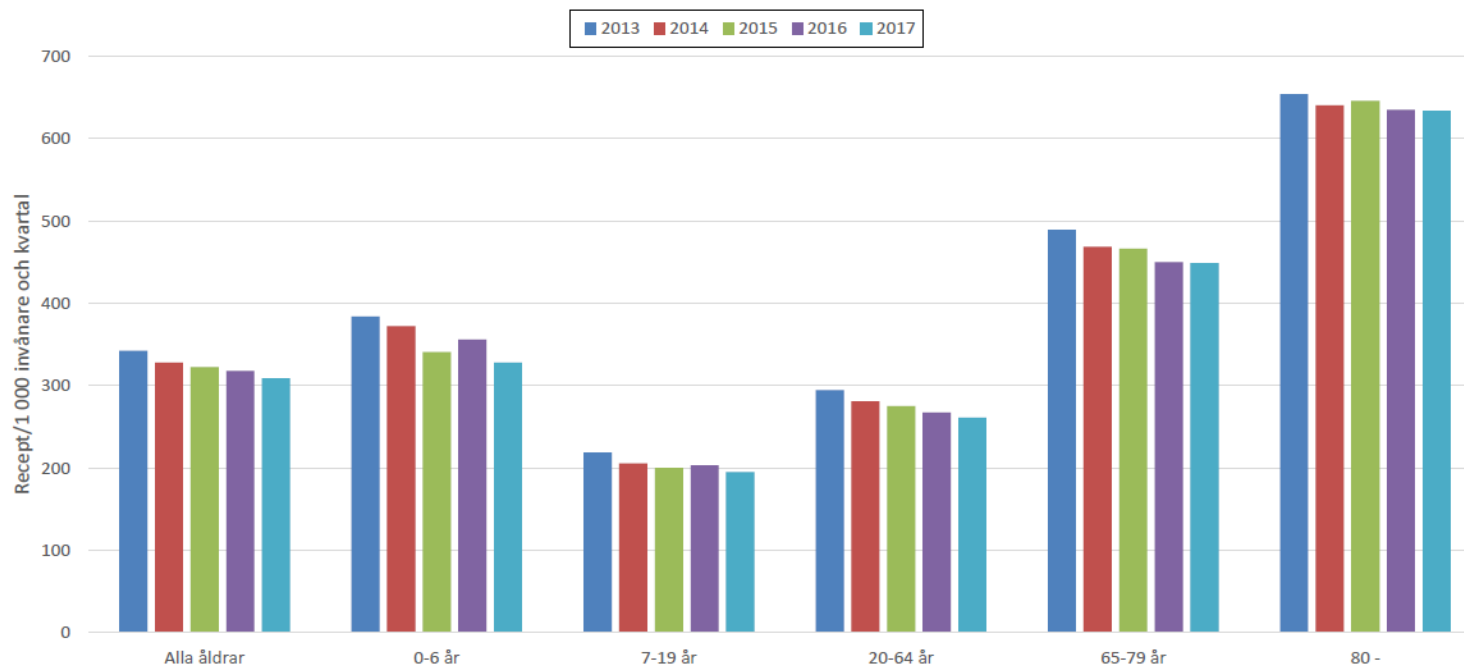
Källa: eHälsomyndigheten, Insikt, Alla utfärdare

Total antibiotikaförsäljning (J01 exkl. metenamin) på recept, Sverige

Åldersgrupper, år 2013-2017

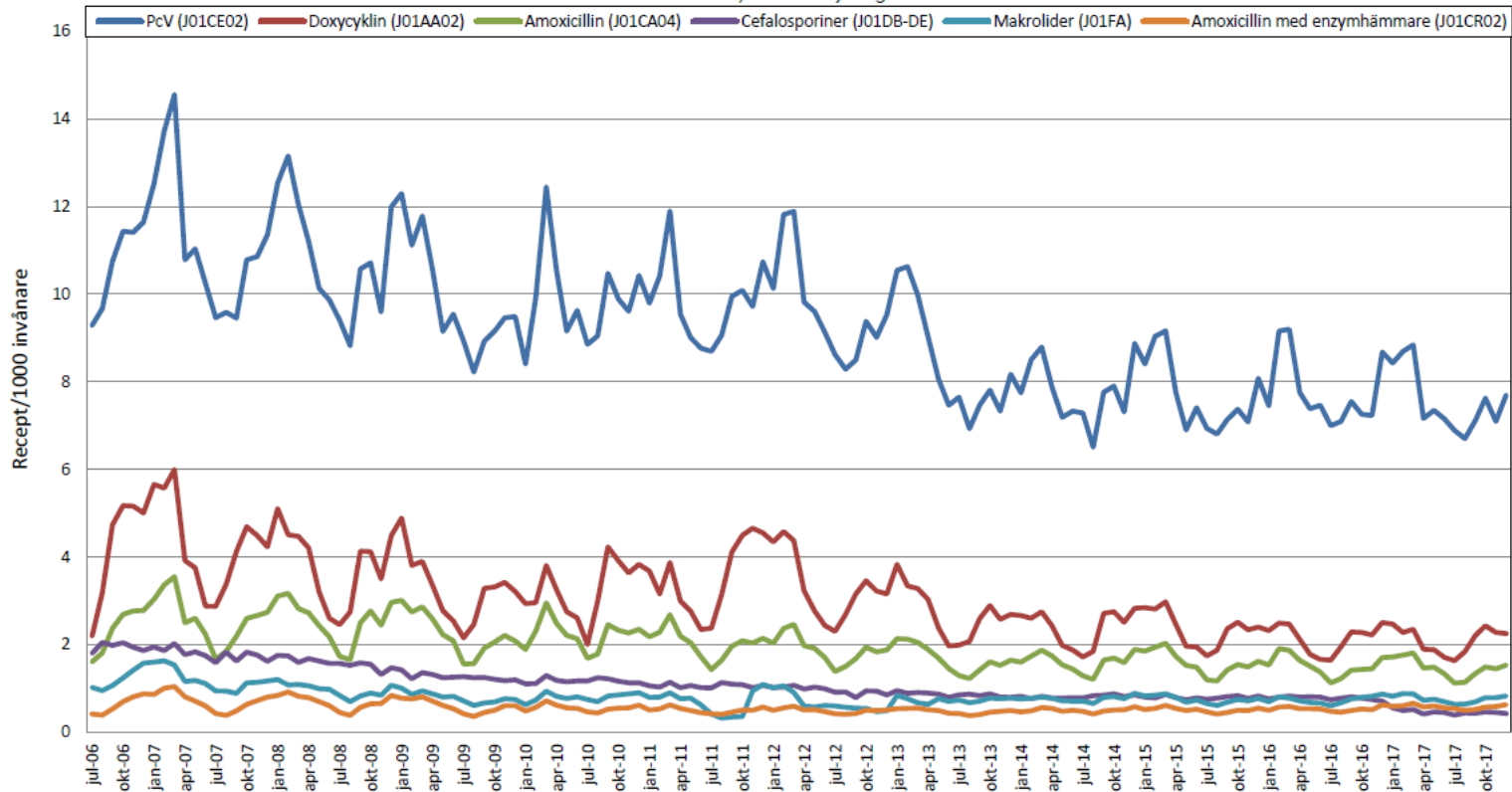
Källa: Insikt, eHälsomyndigheten

Kommentar: Antibiotikaförsäljningen minskade i alla åldersgrupper under 2017 och den största förändringen sågs i åldersgruppen 0-6 år, där försäljningen av antibiotika minskade med 7,9 %.

Antibiotika som ofta används mot luftvägsinfektioner, försålt på recept, Sverige Recept/1000 invånare

Källa: *Insikt, eHälsomyndigheten*

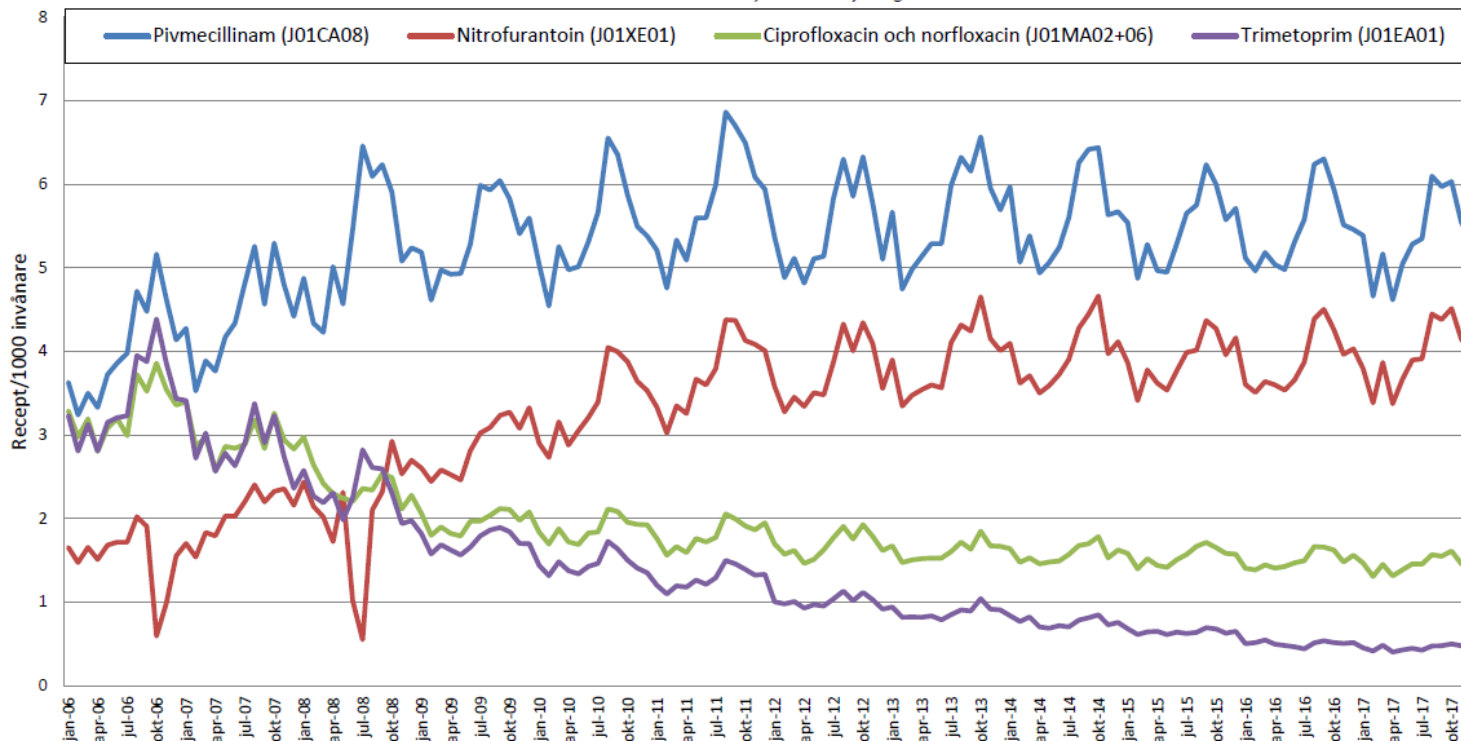
Kommentar: Den totala försäljningen av luftvägsantibiotika på riksnivå minskade med 4,2 % under sista kvartalet 2017 jämfört med motsvarande period föregående år. I denna jämförelse minskade försäljningen av pcV, makrolider, amoxicillin, cefalosporiner och doxycyklin medan försäljningen av amoxicillin med enzymhämmare ökade. Sett över senaste 12-månadersperioden har försäljningen av luftvägsantibiotika minskat med 4 % jämfört med samma period föregående år.

Användning av de allra flesta antibiotika som ofta används mot luftvägsinfektioner har minskat i Sverige de senaste åren.

Antibiotika som ofta används mot urinvägsinfektion, kvinnor 18-79 år, försålt på recept, Sverige

Recept/1000 invånare och månad

Källa: Insikt, eHälsomyndigheten

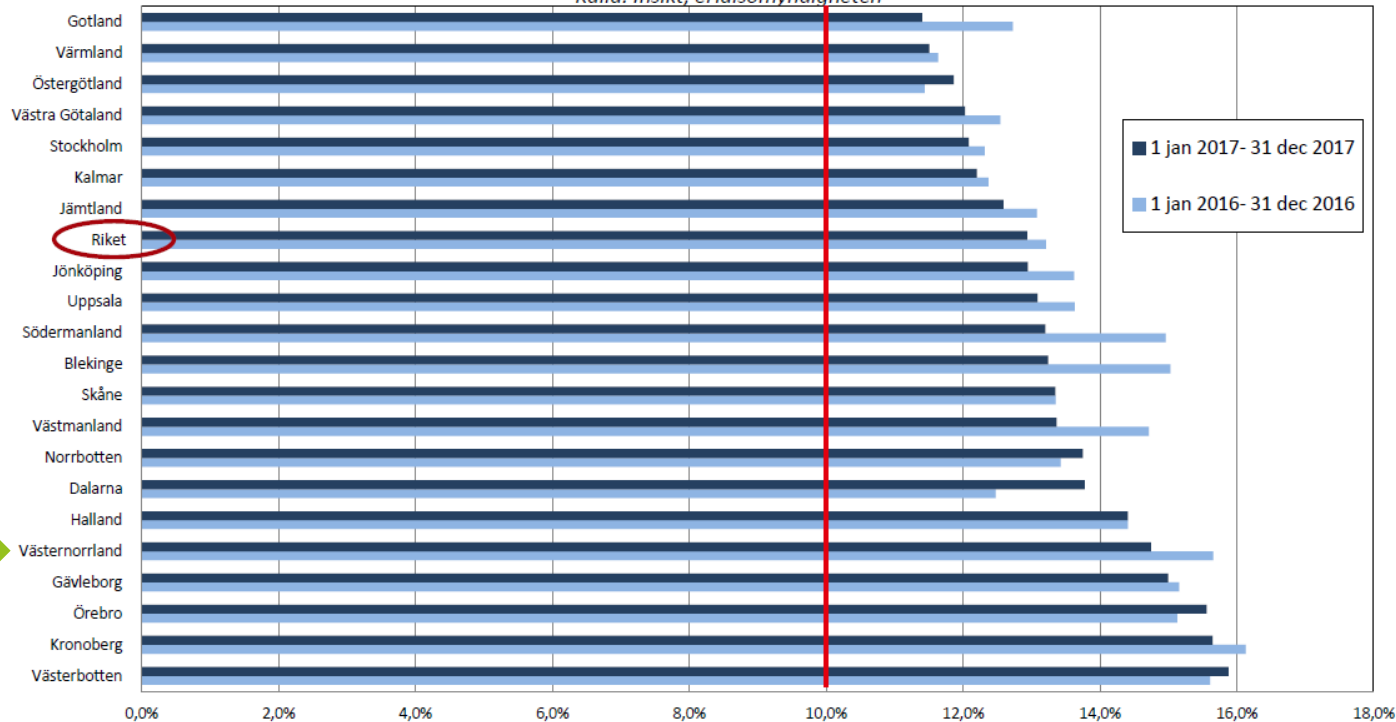

Kommentar: Under sista kvartalet 2017 ökade den totala försäljningen av antibiotika som ofta används mot urinvägsinfektioner till kvinnor 18-79 år med 0,3 % jämfört med sista kvartalet 2016. I denna jämförelse minskade försäljningen av pivmecillinam (0,1%), kinoloner (3,7%) och trimetoprim (7,5%) medan försäljningen av nitrofurantoin ökade (3,2%) under det sista kvartalet 2017. Sett över en 12-månadersperiod minskade försäljningen av dessa substanser med 1,1% jämfört med motsvarande period föregående år.

Användning av förstahandsmedel mot uvi – Selexid och Furadantin – ökar i Sverige.
Användningen av kinoloner sjunker som önskvärt.

Andel ciprofloxacin och norfloxacin av antibiotika som ofta används mot urinvägsinfektion, kvinnor 18-79 år, per län och för riket, försålt på recept

Källa: *Insikt, eHälsomyndigheten*

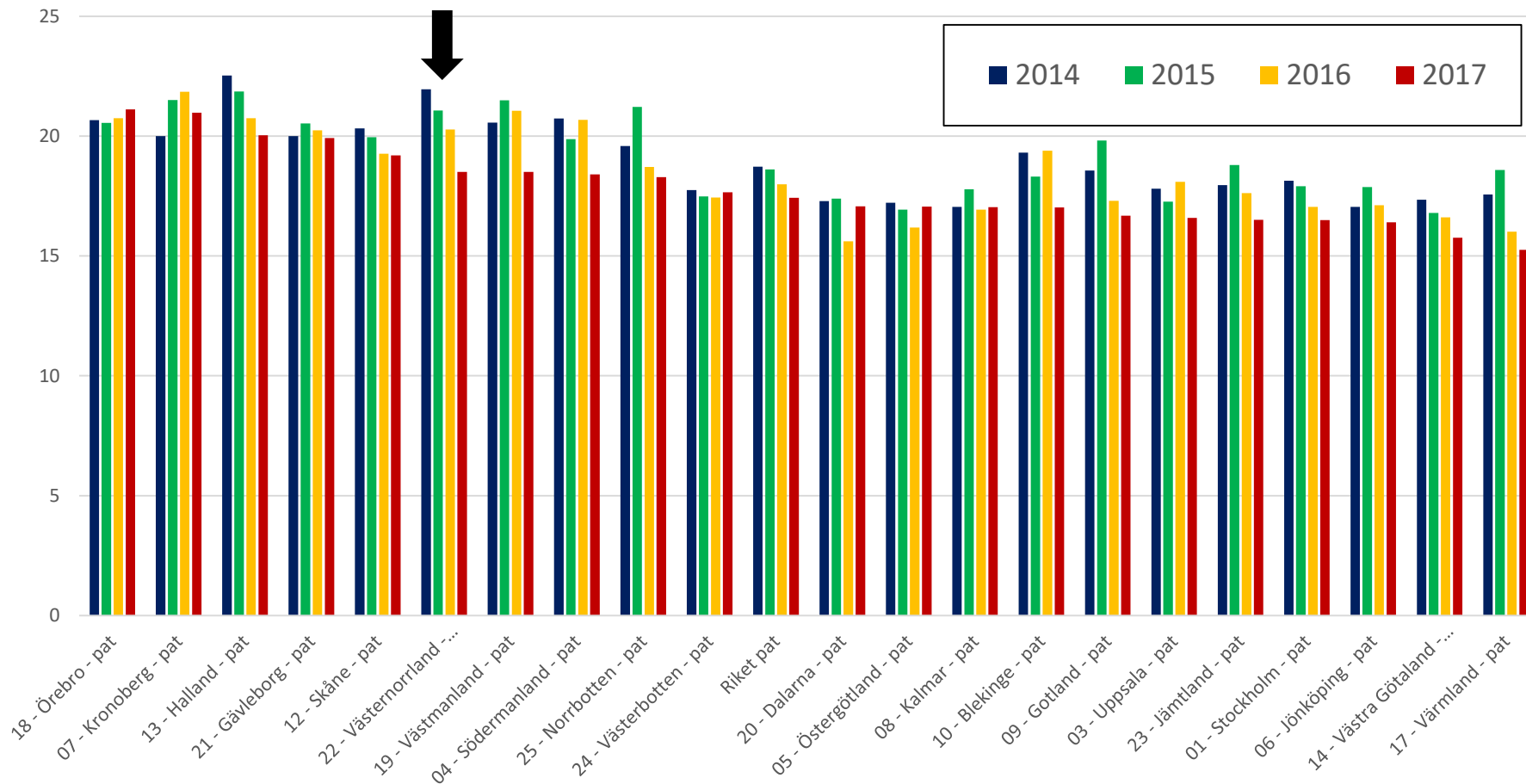
En av Stramas kvalitetsindikatorer i öppenvård: Andel kinolonrecept (J01MA 02+06) av alla uthämtade recept på pivmecillinam (J01CA08), trimetoprim (J01EA01), nitrofurantoin (J01XE01), ciprofloxacin (J01MA02) och norfloxacin (J01MA06), till kvinnor 18-79 år. Den röda linjen indikerar Stramas mål på max 10%.

Kommentar: Andelen kinoloner till kvinnor 18-79 år minskade något under senaste 12-månadersperioden jämfört med motsvarande period föregående år. Andelen ligger på 13%. I denna jämförelse minskade andelen kinoloner i 15 av 21 län/regioner. Det skiljer 4,5 procentenheter mellan det län/region med högst respektive lägst andel kinoloner.

Av antibiotika som ofta används mot urinvägsinfektion är andelen förskrivna kinoloner hög i Västernorrland, nära 15%. Stramas nationella mål är 10%.

Ciprofloxacin + norfloxacin försålt på recept till kvinnor 18-79 år i respektive län, antal varurader (recept) per 1000 kvinnor och år

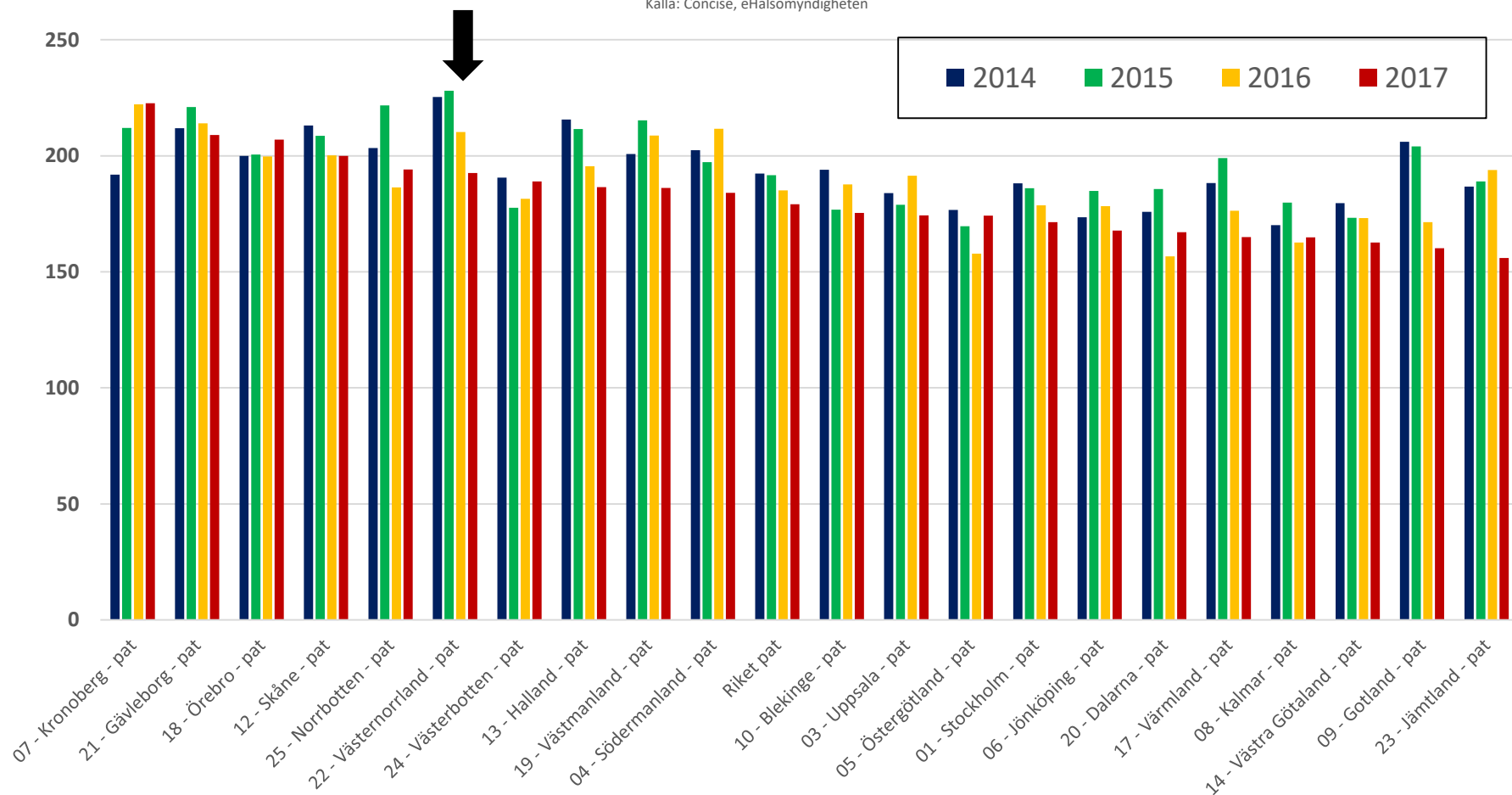
Källa: Concise, eHälsomyndigheten

Västernorrland har en relativt hög förskrivning av fluorokinoloner (framför allt ciprofloxacin), men vi ser ändå en tydligt minskande förskrivning de senaste åren.

Ciprofloxacin + norfloxacin försålt på recept till kvinnor 18-79 år i respektive län,
antal DDD per 1000 kvinnor och år

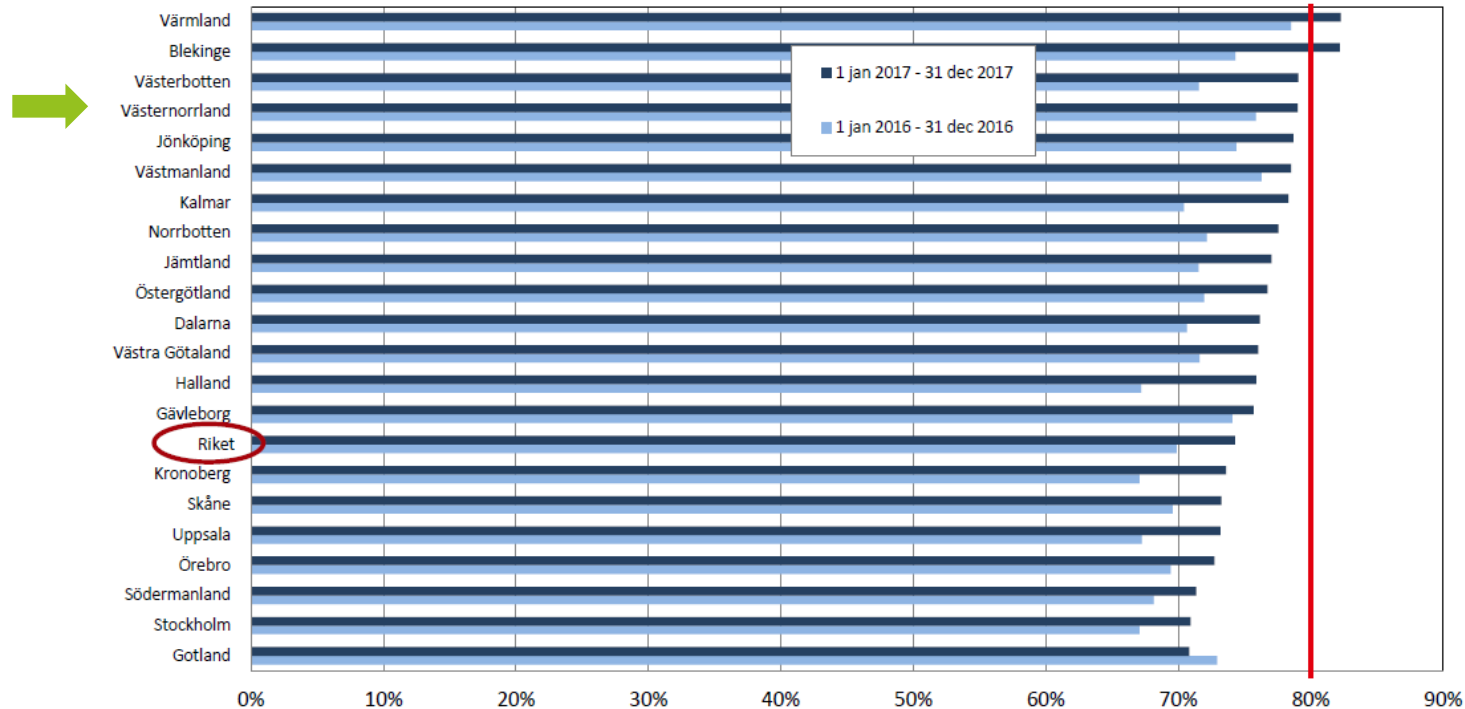
Källa: Concise, eHälsomyndigheten

Denna bild visar också förskrivning av fluorokinoloner, men i stället för antal recept redovisas antal DDD, definierade dygnsdoser av preparaten.

Andel PcV av antibiotika som ofta används mot luftvägsinfektioner, barn 0-6 år, riket och per län, försålt på recept

Källa: *Insikt, eHälsomyndigheten*

En av Stramas kvalitetsindikatorer för antibiotikaförskrivning i öppenvård: Andelen PcV-recept (J01CE02) av alla uthämtade recept på amoxicillin (J01CA04), amoxicillin m. klavulansyra (J01CR02), PcV (J01CE02), cefalosporiner (J01DB-DE) och makrolider (J01FA), till barn 0-6 år. Den röda linjen indikerar Stramas mål på minst 80%.

Kommentar: Under senaste 12-månadersperioden ökade andelen PcV till barn 0-6 år med 4,4 procentenheter på riksnivå jämfört med motsvarande period föregående år. Andelen ligger på 74%. I denna jämförelse ökade andelen i 20 av 21 län/regioner. Det skiljer 11 procentenheter mellan det län/region som har högst respektive lägst andel. Värmland har nu den högsta andelen PcV och ligger på 82 %.

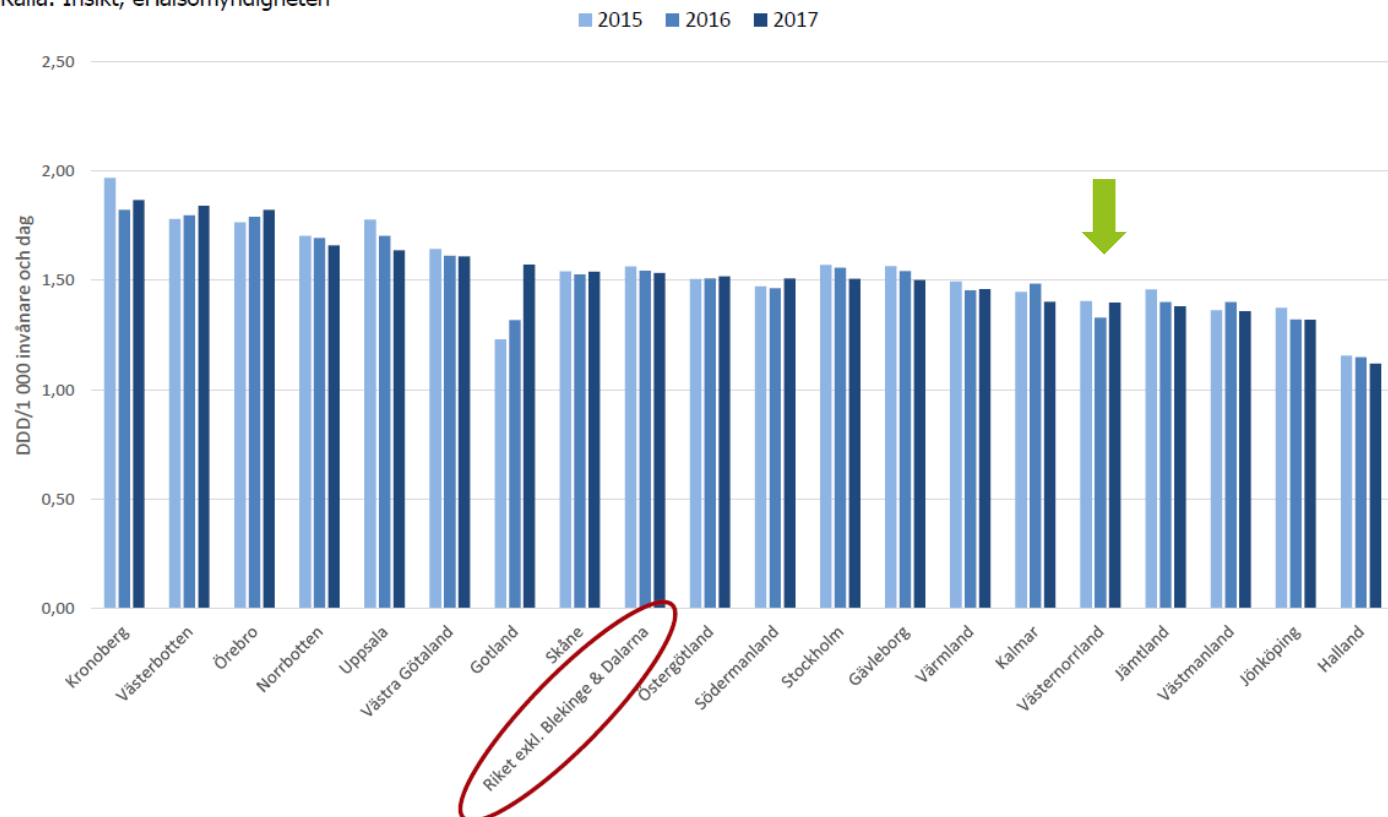
Stramas nationella mål är att minst 80% av antibiotika som ofta används mot luftvägsinfektioner till barn 0-6 år ska vara pcV. Västernorrland är nära målet.

Slutenvårdsrekvisition

- Detta är den antibiotika som regionens sjukhus köper in.
- Rekvisition är ett surrogatmått för användning. All antibiotika som beställs används inte.
- Sammanfattningsvis ser läget bra ut i Västernorrland med en total rekvisition som ligger bland de lägsta länen i Sverige. Vi ser en minskad rekvisition av bredspektrumantibiotika under 2017 jämfört med 2016.

Antibiotika (J01 exkl. metenamin) på slutenvårdsrekvisition* i Sverige och per län, DDD/1000 invånare och dag, 12-månadersperioder

Källa: Insikt, eHälsomyndigheten

Kommentar: Antibiotikaförsäljningen på slutenvårdsrekvisition, mätt i DDD/1000 invånare och dag, minskade något under 2017 jämfört med 2016 och ligger på 1,53 DDD/1000 invånare och dag. Data för Blekinge och Dalarna ingår inte i statistiken.

1 Statistiken inkluderar all antibiotikaförsäljning på slutenvårdsrekvisition, dvs. även antibiotika som försålts på slutenvårdsrekvisition till andra vårdenheter än sjukhus t.ex. äldreboenden.

Sid 13. 2018-01-31

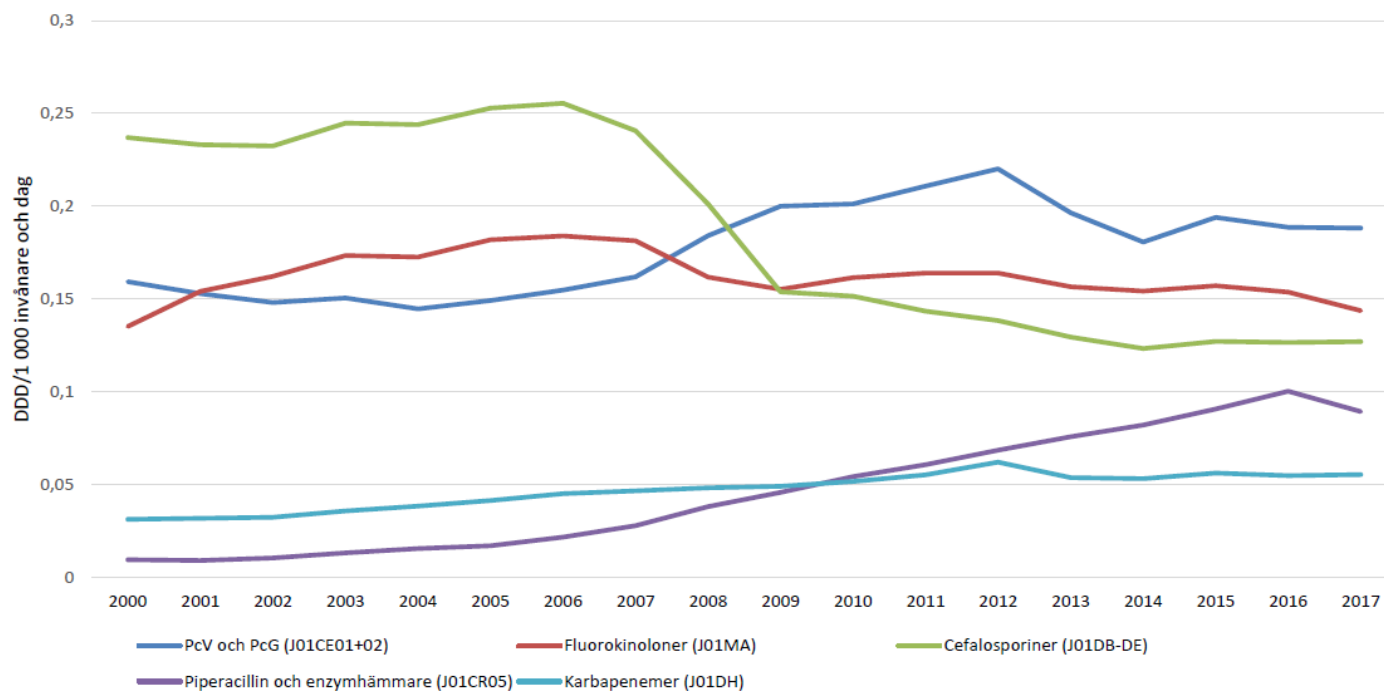
Folkhälsomyndigheten

Västernorrland har bland den lägsta rekvisitionen av antibiotika i riket. Rekvisitionen ökade 2017 jämfört med 2016.

Region
Västernorrland

Antibiotikaförsäljning (preparatgrupper) per månad i slutenvård¹, mätt i DDD/1000 invånare och dag

Källa: Insikt, eHälsomyndigheten

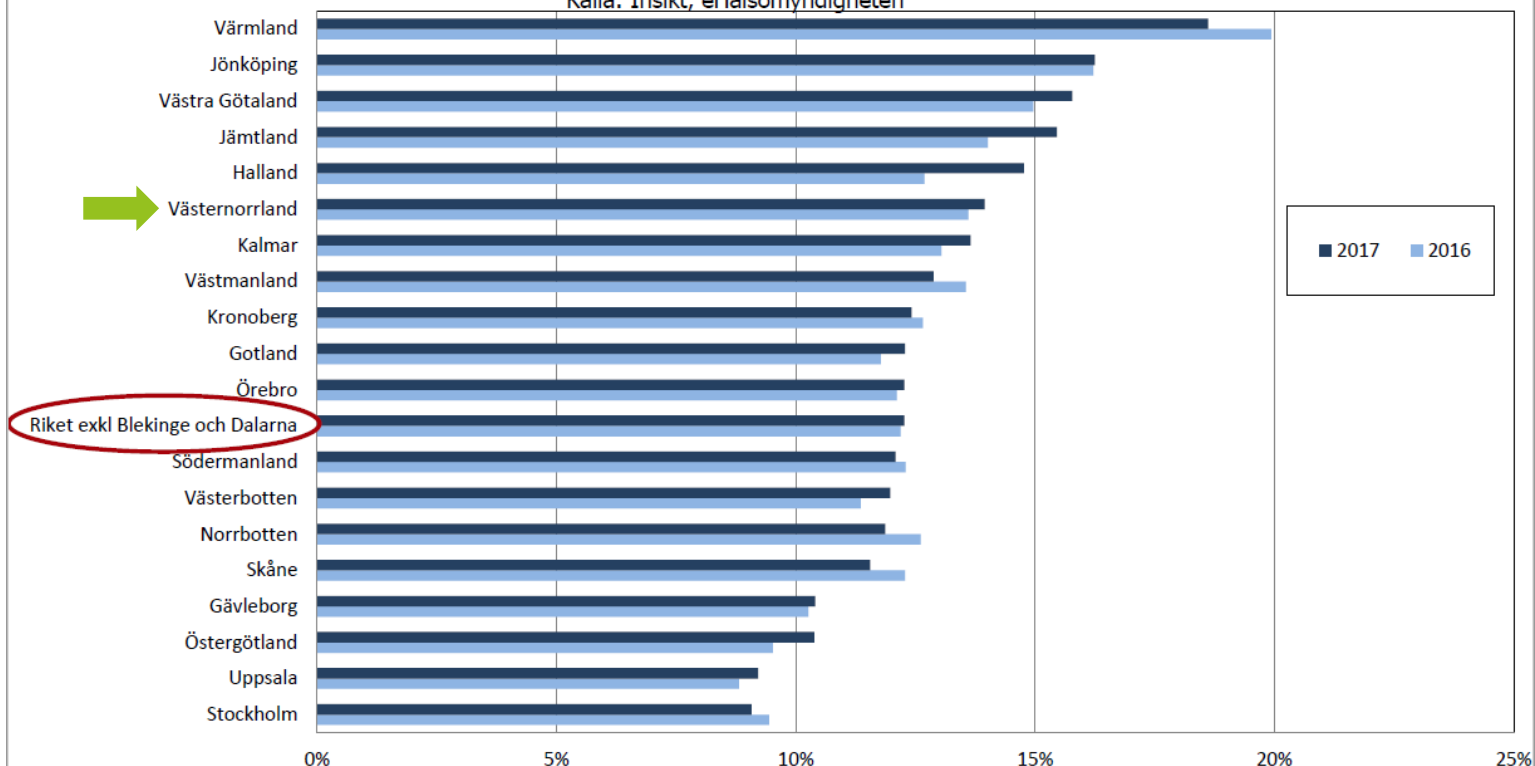
Kommentar: Smalspektrumpenicilliner (PcV och PcG) är de antibiotika som förbrukas mest i slutenvården sedan 2009, mätt i enheten definierade dygnsdoser (DDD). Under 2017 minskade försäljningen smalspektrumpenicilliner (0,2 %), fluorokinoloner (6,5 %) och piperacillin med enzyminhibitorer (11,0 %). Försäljningen av cefalosporiner och karbapenemer ökade något (0,2 % respektive 0,9 %). Data för Blekinge och Dalarna ingår inte i statistiken.

¹ Statistiken inkluderar all antibiotikaförsäljning på slutenvårdsrequisition, dvs. även antibiotika som försålts på slutenvårdsrequisition till andra vårdenheter än sjukhus t.ex. äldreboenden.

Antibiotikatrender över 17 år. Den kraftiga minskningen av cefalosporiner för ca tio år sedan är delvis en artefakt som beror på att man gick över från cefuroxim (Zinacef) till cefotaxim (Claforan) som har olika DDD. Piperacillin-tazobactam blir allt mer populärt och kinolonanvändningen har minskat de senaste åren.

Andel PcV och PcG av J01 exkl. metenamin mätt i DDD/ 1000 invånare och dag¹, slutenvård², per län/region och riket (exkl. Blekinge och Dalarna), 12-månadersperioder

Källa: Insikt, eHälsomyndigheten

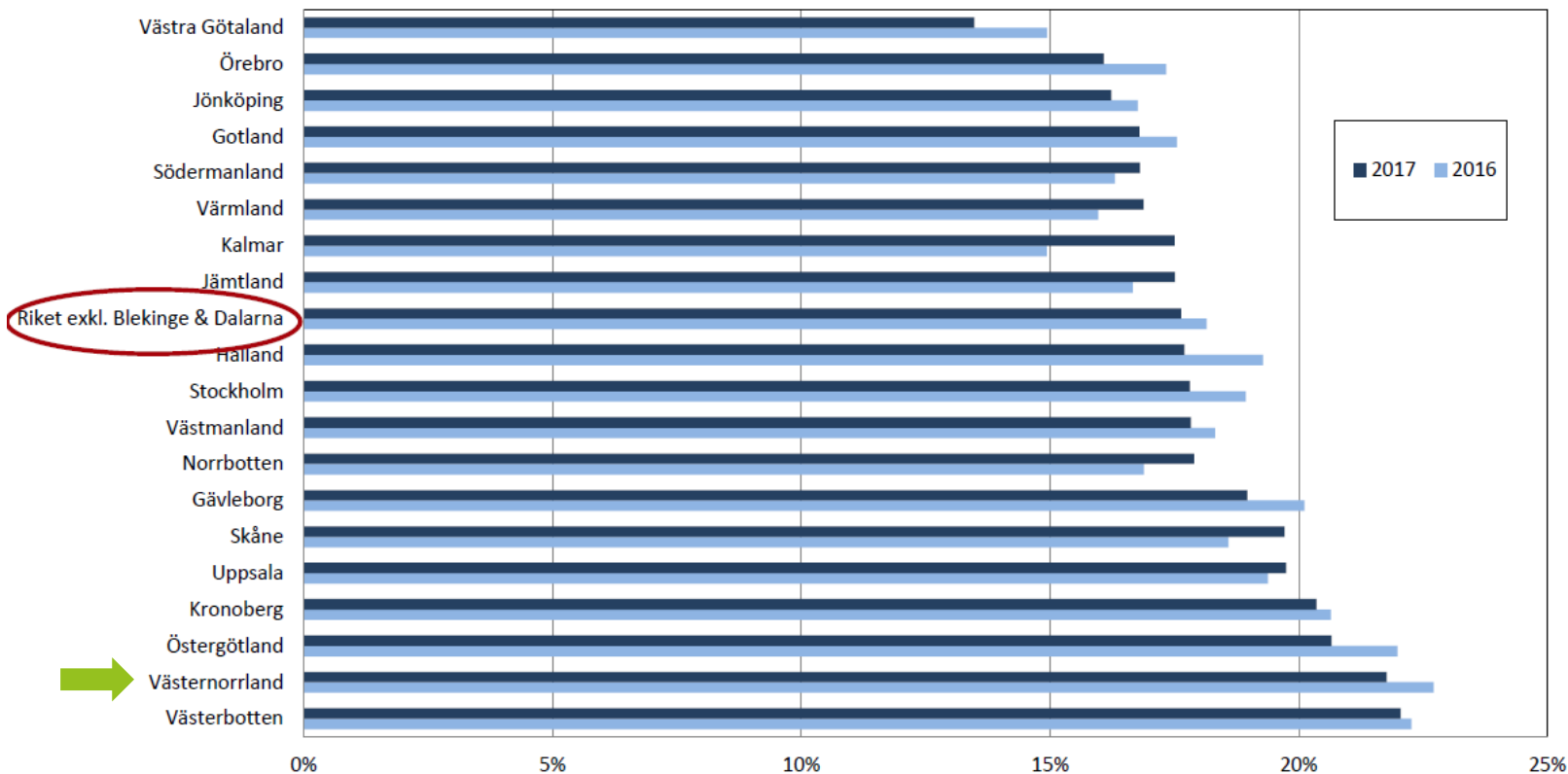

Kommentar: Andelen smalspektrumpenicilliner (J01CE01 och 02) av den totala antibiotikaförsäljningen (J01 exkl. metenamin) på slutenvårdsrekvisition minskade med 0,1 procent på riksnivå 2017 jämfört med 2016, och ligger nu på 12,3 procent. Det skiljer 9,5 procentenheter mellan det län/region som har högst respektive lägst andel. Data för Blekinge och Dalarna ingår inte i statistiken.

Västernorrland rekviderar en relativt hög andel smalspektrumpenicilliner, vilket är eftersträvansvärt.

Andel cefalosporiner och fluorokinoloner av J01 exkl. metenamin mätt i DDD/ 1000 invånare och dag i slutenvård¹, per län/region och riket (exkl. Blekinge och Dalarna), 12-månadersperioder

Källa: Insikt, eHälsomyndigheten

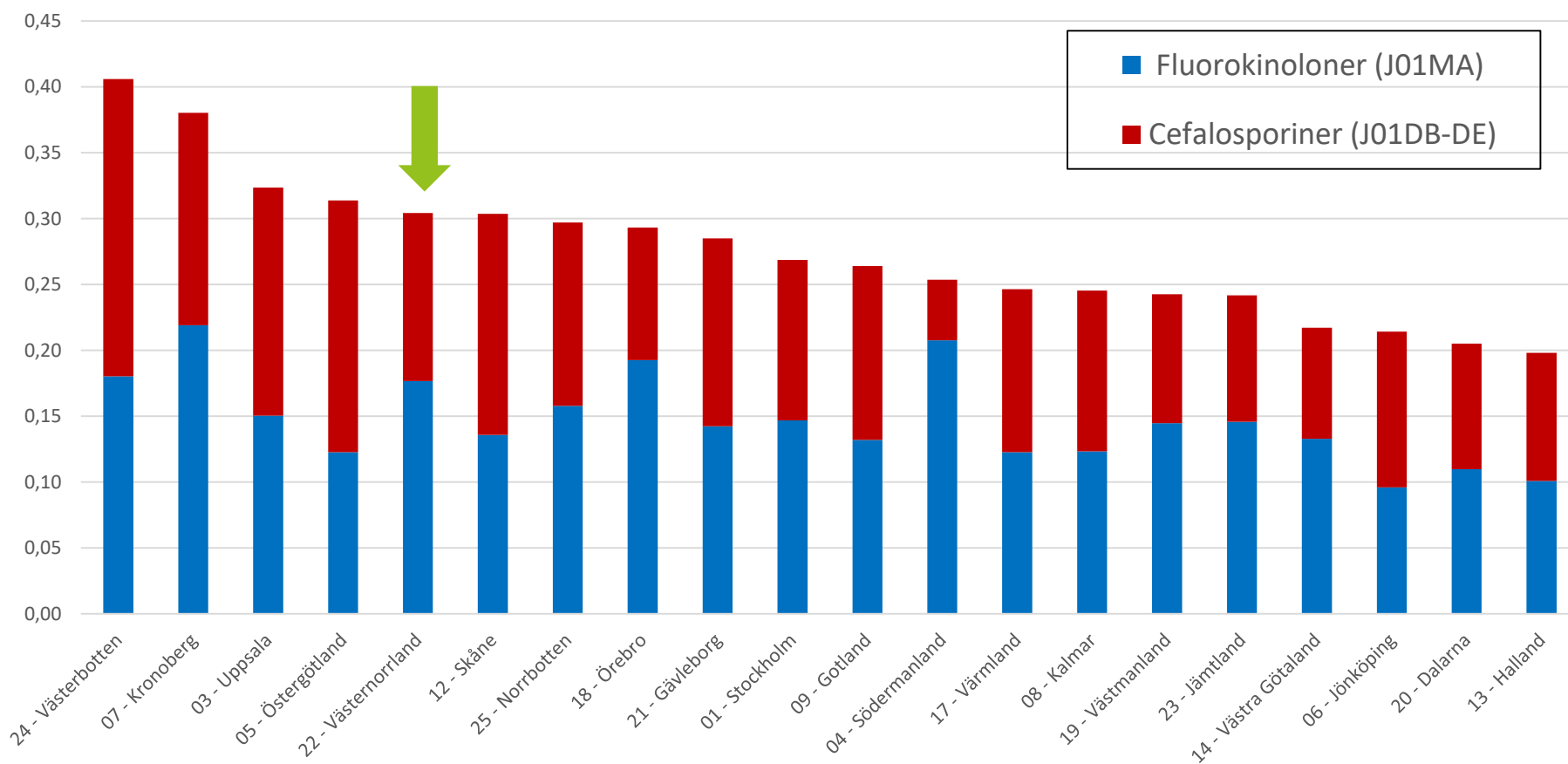

Kommentar: Andelen cefalosporiner (J01DB-DE) och fluorokinoloner (J01MA) av den totala antibiotikaförsäljningen (J01 exkl. metenamin) på slutenvårdsrekvisition minskade något på riksnivå, från 18,1% under 2016 till 17,6 % under 2017. Det skiljer 8,5 procentenheter mellan det län/region som har högst respektive lägst andel. Data för Blekinge och Dalarna ingår inte i statistiken.

Västernorrland ligger bland de län som rekviderar störst andel cefalosporiner och fluorokinoloner. Båda dessa antibiotikagrupper är resistensdrivande och användningen bör begränsas.

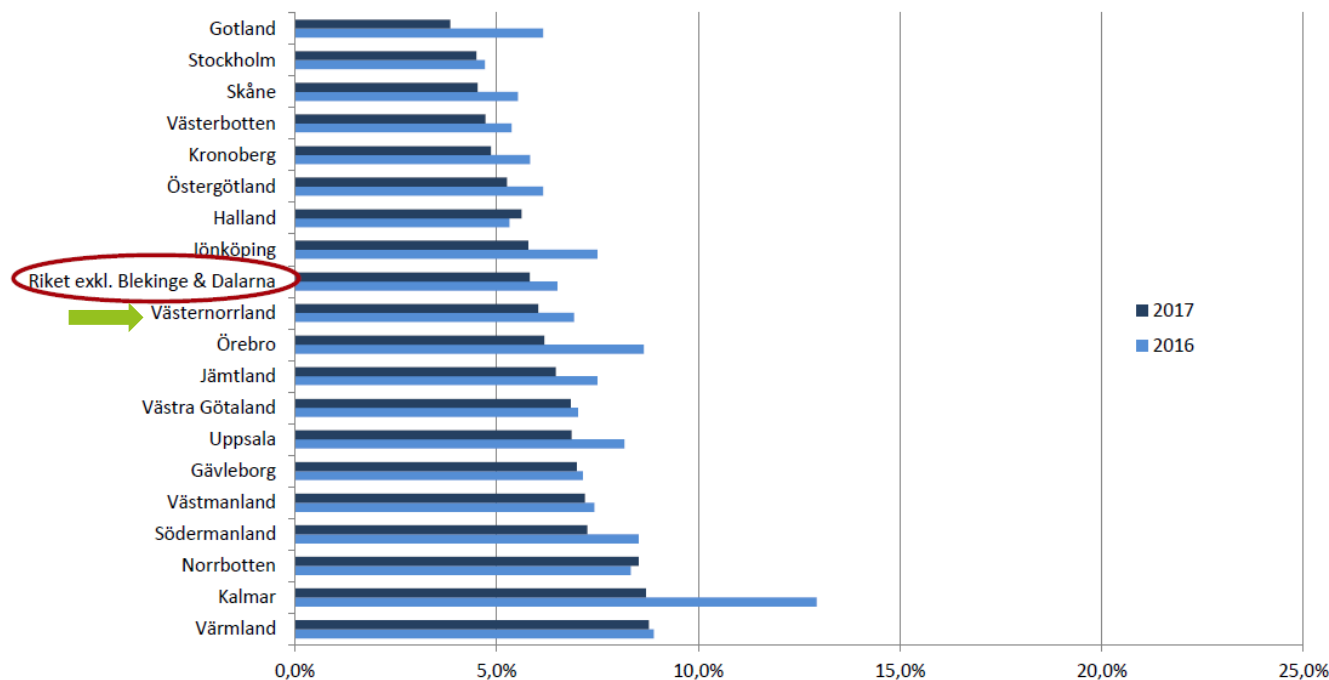
Kinoloner och cefalosporiner på slutenvårdsrekvisition per län/region (exkl. Blekinge), antal DDD per 1000 invånare och dag för 2017

Källa: Concise, eHälsomyndigheten

I denna bild ser vi att fluorokinoloner (främst ciprofloxacin) rekvireras i större utsträckning än cefalosporiner i Västernorrland och vi är bland de län som rekvirerar mest ciprofloxacin räknat i DDD (definierade dygnsdoser) per 1000 invånare och dag.

Andel piperacillin-tazobaktam (J01CR05) av totala antibiotikaförsäljningen (J01 exkl. metenamin) i slutenvård¹ per län/region och riket (exkl. Blekinge och Dalarna), 12-månadersperioder, mätt i DDD/1000 invånare och dag
 Källa: Insikt, eHälsomyndigheten

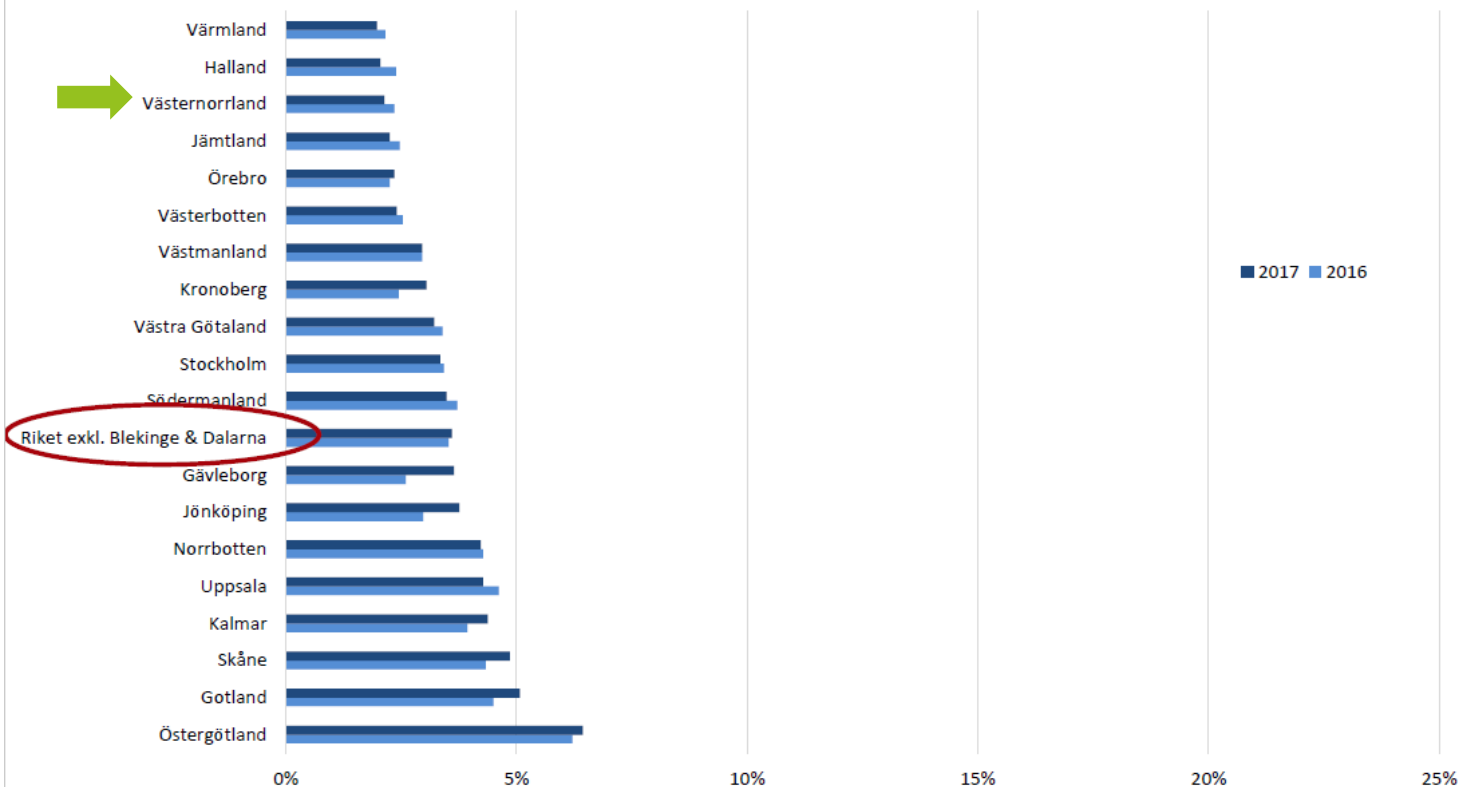

Kommentar: Andelen piperacillin-tazobaktam (J01CR05) av den totala antibiotikaförsäljningen (J01 exkl. metenamin) på slutenvårdsrekvisition minskade något på riksnivå under 2017 jämfört med 2016 och ligger nu på 5,8 procent. Det skiljer 5 procentenheter mellan det län/regioner som har högst respektive lägst andel. Data för Blekinge och Dalarna ingår inte i statistiken.

Piperacillin-tazobaktam är ett bredspektrumantibiotika som blivit mycket populärt i Sverige. Västernorrland har en rekvisition som ligger strax över rikssnittet.

Andel karbapenemer (J01DH) av totala antibiotikaförsäljningen (J01 exkl. metenamin) i slutenvård¹ per län/region och riket (exkl. Blekinge och Dalarna), 12-månadersperioder, mätt i DDD/1000 invånare och dag

Källa: Insikt, eHälsomyndigheten

Kommentar: Andelen karbapenemer (J01DH) av den totala antibiotikaförsäljningen (J01 exkl. metenamin) på slutenvårdsrekvisition ökade något på under 2017 jämfört med 2016 (3,6%). Det skiljer 4,5 procentenheter mellan det län/regioner som har högst respektive lägst andel. Data för Blekinge och Dalarna ingår inte i statistiken.

Västernorrland har en liten rekvisition av karbapenemer (främst meropenem och imipenem-cilastatin) räknat i andel av total rekvisition. Detta är bra eftersom dessa preparat ska reserveras för resistenta bakterier och svåra sjukdomstillstånd.